M. N. MÚZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-könyvtár
Növedéknapló
1902 Évi 848. sz.

Csongrád, 1902. XII. évfolyam 1. szám. 1607 Január 5.

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. **Kéziratok nem adatnak vissza.**

Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. **Egyes szám ára 16 fillér.** **Megjelen minden vasárnap reggel.**

Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők. **Nyilttér petit sora 60 fillér.**

Tizenkettedik évben.

Lapunk a mai megjelent számával a XII-ik évfolyamába lép. Ha ahhoz az időhöz, melyet lapunk szerkesztőségében eltöltöttünk, hozzá adjuk azt a két évet, melyet mint a Tiszavidék szerkesztői töltöttünk el, elmondhatjuk, hogy imár 14 küzdelmes évet töltöttünk el pártunk szolgálatában.

Hiszen akik 14 évvel ezelőtt láttak bennünket felvonulni a harczmezőre, tudják azt, hogy a harczot a szabadelvűség zászlója alatt és a szabadelvűség diadalra emeléséért kezdtük meg, szemben a féket nem ismerő demagógiával. Azokkal az elemekkel, kikkel szemben álltunk akkor, a küzdelem nem valami dicsteljes volt: mert hiszen ellenfeleink a fegyverekben nem igen válogattak; nem tekintették a fegyver minőségét, csak a czélt, mely a szabadelvűség letiprására irányult.

Az igazat megvallva arra az időre nem szivesen emlékezünk vissza, sőt elmondhatjuk, nem adnánk Isten tudja miért: ha az akkor történteket meg nem történtekké tehetnénk, ha azt kiirhatnánk emlékezetünkből.

A tény az, hogy az igaz ügy Szivákkal együtt elbukott; de az is tény, hogy a zászlót e lap szerkesztősége mentette meg és e lap szerkesztősége emelte ismét diadalra.

Nem akarunk mi dicsekedni, nem akarunk olcsó babérkoszorút szerezni, de tessék annak az ellenkezőjét bebizonyitani, hogy nem mi voltunk-e azok, akik nem adtuk be derekunkat annak az áramlatnak, mely le akart szerelni, át akarta adni a vezetőséget és a dicsőséget a 48-as és függetlenségi pártnak.

Nem mi ragaszkodtunk-e makacsul a szabadelvűpárti jelölthöz akkor: midőn azok, akik eddig a szabadelvűpárt vezéreinek girálták magukat, függetlenségi jelölt mellé állottak és mindent elkövettek, hogy Szivákot fel ne léptethessük?

Nem mi voltunk-e azok, akik Baross János felléptetésével keresztül huztuk azoknak a combinatióját, akik Szivák visszalépését ismét a másik párt előnyére akarták kiaknázni?

No, de ezeket nem azért emlitjük fel, mintha mi ezzel dicsekedni akarnánk, csak azért, hogy vegyék magokat észre azok, akik a most lefolyt országgyűlési képviselő választási mozgalmak alatt, majdnem a tizenkettedik óráig ellenünk, Szivák és Baross ellen működtek és ma, még is maguknak tulajdonitják a győzelmet és azt lehet mondani, élvezik annak a győzelemnek a gyümölcsét.

Már ezelőtt egy évvel kijelentettük, hogy mi a radikális szabadelvűséghez tartozunk. Természetes tehát, hogy az a most lábra kapott osztályuralom ellen teljes erőnkkel küzdünk.

Nem fogjuk tűrni, hogy itt Csongrádon, ahol az ugynevezett vagy csufolt aristokrácziának hire-hamva sem volt, ahol ugyszólván jobbágy szülőktől származott generáczió él, csupán nagyzási mániából a demokratikus társadalmat megmételyezik.

Különösnek találjuk azt, hogy itt, ahol eddig minden intelligens ember demokratikus gondolkozású volt, a legujabb időben az osztály uralom kezd felburjánozni. Még különösebb, hogy az osztályuralmat, a rang különbséget, éppen azok akarják meghonositani, akiket erre sem a multjuk, sem a társadalomban elfoglalt állásuk fel nem jogositanak. Még megérhetjük azt is, hogy a vagyonosak és a jobban dotált akár állami, akár magán hivatalnokok, lenézik a kevesebb fizetést élvező tisztviselőket, jó lehet még akkor is, ha azok magasabb kvalifikáczióval birnak.

TÁRCZA

A hálátlan.

— Monológ. —

Irta: **Pozorszky Valéria.**

— — — Csakúgy tükrözik az arczáról a boldogság!

Miért ne?

Ismét mulatságba viszi nevelőanyja, hol biztos a siker! Az udvarlók egész serege veszi majd körül. Hisz az világos, hogy amint a rendezők neszét veszik jövetelének, valamennyien lerepülnek a kocsihoz, hogy őt, az ünnepelt Melániet illő togadtatásban részesitsék. S hogy vitatkoznak majd egymásközt az ifjak, mert hát mindegyik óhajt abban a szerencsében részesülni, hogy bevezesse a hölgyecskét a terembe!

Persze ez igy illik, meg egészen természetes is, mivel ő a város legszebb, akarom mondani leggazdagabb leánya: ennélfogva a legünnepeltebb hajadon. Tavaly a jogászok a bálban úgy versenyeztek egy tánczáért, egy mosolyáért; hogy hetedhét országban is hire terjedt. A négyesek miatt valóságos ostrommal kellett megküzdenie, majd széjjeltépték a kedvesek. Ugy segitett hát az aranyos a dolgon, hogy minden figurát mással járt el, nem egy tánczossal. Ez aztán az ötlet, ugy-e?

Pedig senki sem súgta meg neki, hanem az ő agyvelőcskéjének szüleménye volt biz az. Legalább mindegyiknek eleget tett, nem neheztelhetnek reá.

Ugyan ki is merne rá haragudni? Először is szép s ez az első kellék ahhoz, hogy a nő tessék. Másodszor pazarul szellemes, ez a második kellék ahhoz, hogy a férfivilág figyelmét magára vonhassa, Harmadszor gazdag, tehát pénze van s ez a főfőkellék arra nézve, hogy térdre hulljanak előtte!

Melanie tehát e három kellékek mindegyikével rendelkezvén, kissé önhitt lett.

Kérem; nem csudálom, a körülmények tették azzá! Hiszen valóságos hős volt a parkettek csataterén. Éppen csak babérkoszorú hiányzott a feje tetejéről!

Győzött, bárhová ment. Csak titokban kellett volna meglesni, mikor egy-egy mulatságról hazatérve szobájában a tükör elé állt, bájos alakján pihentette tekintetét és csengő hangján eme szavakat rebegé: «Jöttem, láttam, győztem.»

Igen, ő második Julius Cesar nőalakban!

Nem tudom, épek maradtak-e a Julius Cesar sarui, mikor egy-egy győzelmi útjáról hazatért. Tehát nem állitom. Tény azonban, hogy a Melanie selyemczipőjének a talpa nagyszerű korrigálásnak nézett elé!

Legalább a czipészeket is megörvendeztette. Milyen jószivű! Áldják is érte!

Van egy német közmondás, bátor leszek ide jegyezni: «Leben und leben lassen.» (Élni és élni hagyni mást) Melanie tehát e mondás hatása alatt gyakorolt jót a tánczolásával. Meg kell adni, hogy bárhol megjelenik, öltözéke kifogástalan, mivel a divat legutolsó számja szerint szabott, varrott.

Hja, a világ csak a külső után itél, s aki nem divatos, az nem is csinos. Kapja is érte a bókokat, kap annyit, a hányszor egy percz alatt létezik.

El-elmondják neki, hogy eper az ajka, piczi a füle, hamis a szeme. S ezt ő mind elhiszi!

Nem tehet róla szegényke, ha olyan hiszékeny. Egyiknek ez a gyengéje, a másiknak meg amaz. De meg a tiszta igazat mondják neki a kedvesek, hát el kell hinni.

Hogyne hát kényes a kicsike, mikor otthon is beczézik.

Nevelőnő is van mellette, ki a sok ákum-bákum mellett angolul is megtanitotta! Csacsoghat hát Melanie, mivel anyanyelvét, a magyart jól érti és ismeri; nyelvtan, irodalom, költészettan mind a kis ujjában van! S még hozzá a miss londoni születésű, nem is magyar! (Folyt. köv.

Cód.

Ezek után nekünk: kik eddig a hamisitatlan demokratizmus hivei voltunk és vagyunk, kötelességünk az e fajta szédelgések ellen sikra szállni. Azt hisszük, hogy ebben a küzdelemben támogatni fog bennünket Csongrádváros demokratikus társadalma, támogatni fogja törekvésünket különösen a «Csongrádi Casinó» amely nem egyszer: hanem számtalanszor jelét adta és tanúbizonyságot tett a mellett, hogy a csongrádi társadalom életfeltétele az igazi szabadelvűség, a demokratizmus.

Midőn a tizenkettedik évben sikra lépünk, midőn csatasorban állunk a demokratikus társadalom mellett, nem mulaszthatjuk el, kikérni a csongrádi intelligenczia hathatós támogatását.

— **Az ünnep rontók**. Evvel az enyhe kifejezéssel illette vármegyénk szeretett népszerű főispánja a legutóbb tartott vármegyei törvényhatósági bizottsági közgyűlésen a csongrádi független Magyarország-párt elnökét, ki akkor, midőn egész Csongrádmegye, még annak ellenzéke is ünnepelte főispánjában önmagát, ünnepelte a szivós törhetlen munka, párttekinteteket nem ismerő igazságosság, alapos tudással párosult életbölcsesség glorifikálását. Midőn a legmagyarabb vármegye megérte azt, hogy oly főispánt kapott, ki más nyelven mint magyarul nem beszél. Oly főispánt, ki megtestesülése a vármegye demokratikus voltának. Test a mi testünkből, vér a mi vérünkből. Avval a százszor föltálalt és ugyanannyiszor megczáfolt rágalmat, magyar emberhez nem illő besugó módon, táviratozta a miniszterelnöknek, hogy ők a független Magyarország-párt szomorú, mert a most beiktatott dr. Csató Zsigmond főispán, még alispán korában csufot üzött a miniszterelnök jelszavából. Egész vármegyénk, de különösen Csongrád gyalázatát mi fájlaljuk leginkább és ha van némi vigasztaló ez igazán szomorú ügyben, ugy azt abban keressük, hogy a főispánnak ez módot és alkalmat adott a hazug, szemérmetlen rágalmat a vármegye közgyűlésén adatokkal nyiltan és határozottan megczáfolni, s bebizonyitani, hogy a független Magyarország-párt, mint annyiszor másszor, most is tudva rosz hiszeműen és alattomosan rágalmazott, s bizonyára a miniszterelnöknél is eljátszotta e párt azt a jogát, hogy ezentúl állitásait valónak, avagy csak valószinűeknek is vegyék. Ezért rágalmazhat és bizonyosan rágalmaz majd az utolsó baktertől föl az első tisztviselőig mindenkit, de kigyó nyelvének fullánkja van elvéve; megsebezni ezentúl már nem fog senkit sem.

Közgyűlés.

A mult évi deczember 30-án tartott rendkivüli képviselő testületi közgyűlésen az előljáróság bejelentette, hogy a kiegyezések által a borfogyasztási adó fejében évi 20643 korona 10 fillér borfogyasztási adó bevétel biztosittatott, s minthogy valószinű, hogy az eddig ki nem egyezett felek is sietni fognak a borfogyasztási adóra átalány összegben kiegyezni, s evvel kikerülni a tételenkénti adózás és ennek ellenőrzésével elválhatatlanúl egybefüggő kellemetlenségeket, a képviselő testület a már megkötött egyességeket nagyban és egészben jóváhagyta, de Csejthey Lajos biró elnöklete alatt Sohlya Gyula jegyző Hegyi Antal, Huszka János, Gulyás Ábel, Márton András, Kaszaniczky Dénes és Kókai István községi képviselőkből álló bizottságot küldött ki, s megbizta, hogy az aránytalanúl csekély összegben megállapitott átalány összegben megkötött egyezséget bontsák fel, az eddig ki nem egyezett felekkel tényleges viszonyuknak megfelelő egyezséget tekintet nélkül az eddig fizetett fogyasztási adó átalányra kössék meg és a fogyasztási adó ügykezelését állandóan ellenőrizzék. A közvetlen ellenőrzéssel Justin Gergely tanácsbelit bizta meg. Binét Sámuelt 21 szóval 5 ellenében 1200 korona évi fizetéssel könyvelőül alkalmazta és megbizta az előljáróságot, hogy a szükséghez képest legfeljebb 4 ügynököt alkalmazzon. Az 1902. évi fogyasztási adó költségvetést 50.000 korona bevétel és ugyananyi kiadással megállapitotta.

A nagyrét és mámai rét adójának leszállitása ügyében Réti Ferencz és Sohlya Gyula kiküldöttek jelentését a képviselő testület örömmel veszi tudomásul és bizik, hogy a kiküldöttek akaratához képest ezen ingatlanok adója a mostani adó $^1/_5$ részére fog leszállittatni, — mert Fekete Márton királyi tanácsos felszóllalására a Tiszavölgyi társulat hatalmas szavát latba vette a nagyméltóságú m. kir. pénzügyminiszternél, hogy ezen agyonterhelt földek kat. tiszta jövedelméből az évenként 22.481 korona 62 fillért tévő különös gazdasági költségek levonassanak.

UJDONSÁGOK.

— **A járás új főszolgabirája**. Tasnády Imre a csongrádi járás új főszolgabirája f. hó 2-án már elfoglalta hivatalát. Jogos reménynünk, hogy az ő nyugodt modora és szivélyes bánásmódja hamar olyan népszerűvé fogják tenni őt új állásában is, mint amilyen a központban volt, ahol minden ember tisztelte, becsülte. Am Csongrádon ez nagy dolog: azonban reméljük, hogy neki sikerülni fog. Mi szivből jövő Isten hozottal fogadjuk őt.

— **Tömörkény község előljárósága a népért**. Dicséretes példával jár elől Tömörkény község jegyzője, Keviczky Sándor és birája Ambrus István a háziipar meghonositása és fejlesztése érdekében, amelylyel azt akarják elérni, hogy a szegény munkás népnek valamelyes keresetforrást nyujtsanak, s igy némileg segitve legyen azokon is, akiknek nem áll rendelkezésükre sem földbirtok, sem üzleti foglalkozás, csupán dolgos két kezük munkájából kell megélniök. A derék jegyző a kerületi iparfelügyelőséghez fordult elemte kérelmével, hogy segitsenek a nagy szegénységben élő népen. Azonban még választ sem kapott. Dr. Hollósy István t. b. szolgabiró biztatására aztán egyenesen a kereskedelmi miniszterhez fordult, ahonnét azonnal 500 korona államsegélyt kiutaltak és a háziipar oktatására egy szaktanitót küldtek azzal az igérettel, hogy minden hasonló törekvésében támogatni fogják a községet; mert az államra nézve az rendkivüli nagy fontosságu kérdés, hogy a szegény népnek legyen állandó keresetforrása, amiből adóját megbirja fizetni és családját felnevelni: a jövő nemzedék számára. A szép példát ajánljuk Csongrád és Csany községeknek is, mert bizony itt is ráférne egy kis segitség. Azonban Csongrád nagyközség nemcsak elüldözte innét a tanitó képezdét is, hanem a czukorgyár alapitását is megakadályozta, amiből a népnek keresetforrása lett volna.

— **Az utczai járdák**. Szentes város főkapitánya helyett a város polgármestere a szentesi hirlapokban nyilt felhivás utján rendeletet tett közzé, amely szerint a járdák tisztántartására figyelmezteti a háztulajdonosokat. Csongrád város közönségére is ráférne hasonló felszólitás, — a köztisztasági szabályrendelet értelmében, amit az előljáróságtól el is várunk: mert a sár annyira belepi a járdákat, hogy az elcsuszamlás veszélve nélkül alig lehet a járdákon haladni. Sőt egyes helyeken, pl. a félegyházi-ut és dob-utcza torkolatánál a deszka hidláson olyan széles hasadék van, hogy akárki a lábát kitörheti rajta, s ha a községet valaki, akit beleset ért feljelentené, akkor az 1879. évi 40. t.-cz. 113. §-a alapján ugyancsak megkellene büntetni az előljáróságot.

— **Községi adóhátralék**. A legutóbbi közgyűlésen 25.000 korona behajthatlan adóhátralék czimén, kölcsönt akart felvenni a község, amit ugyan leszavaztak. Csakhogy a felettes hatóságnak a közönség érdekében tartozunk tudomására hozni, hogy itt nem 25.000 korona, hanem 30.000 frt adóhátralékról van szó, amit azért nem lehet behajtani; mert 3 végrehajtó erre képtelen, holott 600 frttal még 2 végrehajtó egy év alatt behajtaná ezeket a követéleseket, melyek ma még könnyen behajthatók: de pár év alatt behajthatlanokká válnak és majd kölcsön utján, a jó adófizető közönség nyakába rakják ezt a terhet. A dologban az a legszomorúbb, hogy a közgyűlés ugy akart takarékoskodni a fizetés leszállitásoknál, hogy eltörülte a negyedik végrehajtói állást is, ahhelyett hogy egy ötödik állást is szervezett volna: mert 10.000 frt behajtása után 800 frt a községé maradna, s 30.000 frt behajtása után 1200 frtból csak 600 frt lévén leütve a két végrehajtó javára: még 600 frtot nyert volna a község, azonkivül, hogy nem kellene a rosz adós helyett is a jó adófizetőknek fizetni majd a 30 forint állami adó 120 perczentjét községi adóban. Fölhivjuk rá a felettes hatóság figyelmét, mert a közgyűlés leszavazta az előljáróság javaslatát az adóbehajtásra vonatkozólag s ugy látszik pártkérdést csinál ilyen dolgokból is.

— **A csanyi jegyzői hivatal betöltése**. Górecz Péter szabadságának meghosszabbitását a községi előljáróság megtagadta, s a napokban leérkezett orvosi vélemény hátgerinczvelőgyulladást konstatált, amely további szolgálatra képtelennek mondja a nevezett jegyzőt: a hivatal végleges betöltése már legközelebb várható.

— **A közgyűlés** megbizása folytán az előljáróság a fogyasztási adó kezeléséhez 3 ügynököt alkalmazott egy hónapra és havi fizetésüket 70 koronában állapitotta meg. Valószinű azonban, hogy a jövő hótól kezdve 2 ügynök is elvégzi a rájuk háramló teendőket, mert minél több a kiegyezett fél annál kevesebb dolga marad az ügynöknek.

— **A Csongrád Városi Takarékpénztár** a jövő héten fog a Hacker-féle házba átköltözni.

— **Csőszök fogadása**. A szervezeti szabályrendeletet a község képviselő testülete 1900. évben olykép módositotta, hogy csupán 4 lovas mezőőri állást tartott fenn, a többi mezőőrök és hegyőrök állását beszüntette. Ezen szabályrendeletet a törvényhatósági bizottság 139/1901. szám alatt jóváhagyta, s ezért a képviselő testület 1902. évre közpénztári költségvetésében csupán 4 lovas mezőőr bérét és mellékjárulékait irányozta elő. Ennek folytán a birtokosok maguk gondoskodtak birtokuk őrizetéről és ujévtől kezdve az annyira népszerűtlen mezőőr helyett csősz lesz a legelőföldeken Túri István, Vata Gáspár, Sebők Lajos, a mámai réten Hajdú Rókus, a nagyréten Oláh László és Vincze Farkas, a szőlőben Balla István, Kapás István, Pintér Ádám István, Varga János, Bugyi János, Keller Mihály, Keller József, Hevesi István, Varga István és V. Zsombó Lajos, a kisrétben Berkes József és Túri János, a kilenczesben Busa István és Dányi Gáspár, a bökényben Antal József és Szőke András.

— **Monolog**. Lapunk mai számában Pozorszky Valéria úrhölgy tollából igen sikerült monologot közöl. A monolog egyike a legnehezebb irodalmi műfajnak, s a kö-

zölt monolog oly erős irói tehetségre vall, hogy ha egy ügyes szavaló előadná — sűrű tapsokat biztosithatna magának akkor látszana az ügyesen megirott monolog értéke. A szerzőnek pedig gratulálunk jeles tehetségéhez.

— **Fogyasztási adóhátralék.** A fogyasztási adókezelésre ujra Binét Sámuel eddigi kezelő lett megválasztva. Nem akarunk e tárgy fölött vitatkozni; csak azt emlitjük fel, hogy miként lehetséges az, miszerint 9500 korona fogyasztási adóhátralék maradt fizetetlen? Az eddigi évekről enyire gyült fel az az összeg, csak amit nem fizettek ki — nem is emlitve azt, amit be sem jelentettek fizetés végett. A város érdemes főbirájának tudomása van erről az esetről; tehát felteszszük róla, hogy minél hamarább ezt bejelenti a közgyűlésnek és intézkedést fog kérni arra nézve, hogy jövőre nézve ne ismétlődjenek a Frindt-féle és Ujszászi-féle esetek, mert vagyoni felelősséggel tartozik abban az esetben, ha nem intézkedik. Feltétlenül szükséges volna a fogyasztási adó bárczák kezelését a pénztárra bizni: mert ha a Binét ur szakértelmére bizzák a dolgot, egyszer csak azon fogja magát észre venni a község, hogy Binét puszi pajtás lesz az egész fogyasztó közönséggel, ő ad fogyasztási bárczát minden jó emberének — azzal nem törődve, hogy befizetik-e a város pénztárába a fogyasztási adókat, a bárczák dijait: a város pedig nemhogy nyerne az adó bérleten,— hanem még ráfizet, s évről-évre felszaporodik a hátralék oly magasra, hogy aztán — potom áron a hű sáfárnak Binétnek kezébe jut a bérlet, a város pedig a csőd szélére jut. Csodálatos valóban, hogy az ország legutolsó kisközségei is nyernek a fogyasztási adóbérleten, holott Csongrád nagyközség mint a Csáky szalmáját, úgy kezeli, uogy még rá kell fizetni majd az ilyen ellenőrzéssel folytatott sáfárkodásra. Ideje volna, ha a drágának bizonyult nagyközségi szervezetnek végét szakitanák és vissza állitanák a rendezett tanácsot.

— **A budapest-csongrádi csatorna.** Mint a Vállalkozók Lapja irja, új fordulat állott be a sokat vajudó Duna-Tisza csatorna ügyében. Mint a nevezett lap irja, a financzirozás nehéz kérdését most egy franczia tőkepénzesekből alakult pénzügyi csoportnak a pénzügyministeriumhoz benyujtott ajánlata közelebb hozta a megoldáshoz. A pénzügyminiszternek tett ajánlat szerint a csatorna és a kikötő forgalombahelyezésétől számitott 50 éven belül az állam rendkivül olcsó és kedvező törlesztéses kölcsön alapján fizetheti vissza a befektetett tőkét az államháztartás minden különösebb megterheltetése nélkül.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak atkalmas órákat öt évi jótállás mellett, divatos és elegáns arany-ezüst ékszereket, china ezüst disztárgyakat hitelképese gyéneknek részletfizetésre is szállit Polgár Kálmán műórás és ékszerész, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. E régi és hirneves czég 2000 illustráczióval ellátott árjegyzékét kivánatra ingyen és bérmentve köldi. Vidéki megrendelésekre különös figyelem fordittatik.

Közgazdaság.

Utmutatás

a helyes szüreteléssel kapcsolatos jó borkezelésre és a beteg borok meggyógyitására.

(Folytatás)

Erjesztés.

Leszűrvén és kisajtolván a megszedett termés levét, arra ügyeljünk, hogy a must erjedésének kedvező feltételek meglegyenek erjesztő kamránkban, azaz, hogy benne a hőmérséklet fűtés és szellőztetés által szabályozható és minden részében egyenletes, +12—24° C között ingadozó legyen. Azért kell ilyen hőmérséklet, mert a mustban levő czukornak szeszszé való erjedését előidéző erjesztő gombák csak ilyen hőmérsékletű levegőben birnak olyan gyorsan szaporodni, hogy a must lő- vagy zajos erjedését kellő időben befejezze. A zajos erjedésnek olyan rohamosnak kell lennie, hogy a czukor egyrészéből fejlődő szénsav a mustot olyan mozgásba hozza, mint amilyen a forró viz mozgása, úgy, hogy az elhalt erj-gombák ne legyenek képesek a mustban leülepedni, hanem annak felszinén gyűljenek össze. A fő- vagy zajos erjedést követő alerjedés alkalmával a czukortartalom szétbontása szeszre és szénsavra már olyan lassú, hogy az elhalt erjgombák leülepednek az edény fenekére. Az alerjedést követi a seprűjéről már lefejtett s ászok pinczében elhelyezett új bor utó- vagy ászok-erjedése, amidőn a már nagyobb részt kierjedt borban még meglevő czukortartalom a bor nagyobb megzavarodása nélkül felbontatik szeszre és szénsavra. Minél gyorsabban folynak le ezen erjedések, annál tökéletesebbek azok, azaz ánnál több czukortartalom változik át szeszszé és szénsavvá, annál tartalmasabb és állandóbb bor lesz az úgy kierjedt mustból. Ha a mustnak olyan nagy a czukortartalma, hogy abból még a tökéletesen végbement három erjedés után is marad a borban, az emeli a bor jóságát s igy értékét. Mivel erjedés közben a must felmelegedvén kitágul és a benne képződő szénsav fel is habozza azt, a hordókat vagy kádakat erjedés alatt nem szabad teletölteni musttal, nehogy erjedés közben kifolyjon belőlük, hanem bizonyos, úgynevezett erjedési ürt kell hagynunk bennök, minden hl. ürtartalomra 6—8 liternek megfelelőt.

(Folyt. köv.)

Közönség köréből.

Köszönet nyilvánitás.

A szerető szivek, kik elhunyt jó édes atyánk halálakor megjelenésükkel és könnyeikkel tisztelték meg emlékét, fogadják hálás köszönetünket e helyen is.

Csongrád, 1901. évi deczember hó 30.

A Borsos család.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**
Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**
Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Alólirottak ezennel kinyilatkoztatjuk, hogy azon hi r mely szárnyra kelt, hogy az önkéntes tűzoltók feloszlanak ha Blázsik Mátyás szakaszparancsnok úr lesz a parancsnok, minden alapot nélkülöz. Hogy honnan kelt lábra, azt nem is szükséges kutatni, mert maga magát megmagyarázza.

Ezzel szemben tehát szükségesnek találtuk, hogy ezen dolgot lelkiismeretesen feltárjuk, vagyis kijelentjük, hogy a tűzoltóságunk azóta nincs leczáfolva, mióta Blázsik Mátyás szakaszparancsnok úr belépett az egyletünkbe. Azóta a tűzeseteknél rendesen megy az oltási munka, mert megvan a teljes szakértelme és azóta vannak a fecskendők használható állapotban és azóta nincs vizhiány. Ez a három tényező szükséges a tűzoltáshoz, vagyis hiába van minden erőlködés, ha nincs helyes vezetés és hiába vannak jó fecskendők is, ha nincs viz.

Ezelőtt igaz hogy helyes vezetés nem volt és igaz hogy a fecskendők soha jók nem voltak és az is igaz hogy viz soha sem volt. Ennek nem volt más oka, mint a szakértetlenség és hogy az volt az oka, azt a mostani helyzetünk bizonyitja, vagyis látjuk, hogy a tűzeseteknél az oltási munkálatot kevesebb erővel, kevesebb vizzel és rövidebb idő alatt végezzük. Tehát ennek nem boszorkányság az oka hanem az, hogy

1-ször Blázsik Mátyás alaposan megmutatja a tenni valót minden embernek és a legveszedelmesebb pontokon a legvakmerőbb bátorsággal és ügyességgel ő maga dolgozik.

2-ször hogy a fecskendők szerkezeteit teljesen ismeri, amit bizonyit az, hogy bár nagy fáradsággal és minden dijazás nélkül a fecskendőket teljesen rendbe hozta, úgy hogy kifogástalanul működnek, ezt bizonyitja az előljáróság;

3-szor hogy most a vizhiány megszünt, annak is megvan az oka, vagyis ezelőtt kellett egy lajt megtöltéséhez 30—40 percz, mig ma már egy 9 hektóliteres lajt 3 percz alatt megvan töltve. Ez ugyan az ártézi kút átalakitásán alapszik, csakhogy ezen átalakitási tervezetet több beadott tervezetből a Blázsik Mátyás tervezetét találta és csináltatta Sinkó Imre II. biró úr és Szarka Lajos jegyző úr, kik a készittetéssel megvoltak bizva.

Tehát mindezeket tudva nem mulaszthatjuk el, hogy a tekintetes képviselő urakat azon tényállásról ne informáljuk és ezek után azon kijelentéssel élünk, hogy bárkit választ a tekintetes képviselő testület tűzoltó parancsnoknak, a Blázsik Mátyás szakértelméhez, kiváló ügyességához és bátorságához, velesz'iletett kitartó munkásságához hasonlót nem talál nemcsak Csongrádon, de nagy darab földön.

Kelt Csongrád, 1902. január 4.

Nyitas Péter s. k. szakaszparancsnok. *Ferenczy Sándor s. k.* működő tag.

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Csongrádvármegye közigazgatási bizottsága h. elnökétől.

1305. sz./k. i. 1901.

Hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter úr Ő Nagyméltóságának 1901. évi decz. hó 13-án 81878. sz. a. kelt rendeletével a csongrád-sövényházi ármentesitő és belvizszabályozó társulat által létesitendő belvizrendezési munkák czéljaira Csongrád község határában igénybe veendő területekre a kisajátitási eljárás elrendeltetvén, ezen kisajátitási ügyben az 1881. évi XLI. t.-cz. 33. §. alapján tartandó bizottsági eljárás határidejéül **1902. évi január hó 28-ik napjának d. e. 10 órája**, összejöveteli helyül pedig Csongrád község közháza tűzetett ki, s egyidejűleg a kisajátitási tervrajzoknak és összeirásoknak Csongrád község közházánál 1902. évi január 9-től 23-ig terjedő 15 napi időközben leendő közszemlére tétele elrendeltetett.

Miről az összes érdekelt feleket oly figyelmeztetéssel értesitem, hogy a kisajátitási terveket és összeirásokat a jelzett helyen, a közszemlére tétel ideje alatt a hivatalos órákban megtekinthetik, a tárgyalásnál jogában állván minden tulajdonosnak a kisajátitási terv ellen felszólalni s kifogásait jegyzőkönyvbe vétetni, a kisajátitási terv megállapitása felett azonban a bizottság akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Szentesen, 1901. deczember 30-án.

Dr. Cicatricis Lajos
alispán, h. elnök.

4739/tkvi 1901.

Árverési hirdetményi kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a Csongrád városi takarékpénztár végrehajtatónak, valamint dr. Polacsek Albert ügyvéd és ifj. Zsoldos Ferencz szentesi lakos csatlakozott végrehajtatóknak, dr. Schlesinger Károly ügyvéd szentesi lakos végrehajtást szenvedett elleni 1200 korona, 2400 korona és 153 korona 62 fillér s jár. iránti ügyében a dr. Schlesinger Károly nevén álló a csongrádi 12712. sz. tjkvben A+1—10 sorszám alatt felvett 8664. 8665. 8667. 8668./a. 311. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, — 8664. 8665. 8667. 8668./a. 312. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 313. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 kor. 8664. 8665. 8667. 8668/a. 314. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 315. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 316. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföd 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 317. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 318. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona, 8664. 8665. 8667. 8668./a. 319. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 kor. és 8664. 8665. 8667. 8668./a. 320. hrszámu 1 hold térfogatu mámai szántóföld 304 korona ezennel megállapitott kikiáltási árban az **1902. évi február hó 25-ik napjának d. e. 9 órakor** a csongrádi kir. járásbiróság helviségében árverés alá fog bocsájtatni s a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadék-

képes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy neki a biróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállitott elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1901. évi deczember hó 17-én. A kir. járásbiróság mint tkvi hatóság

Laurisin Miklós
kir. aljárásbiró.

A szegedi kir. törvényszéktől.
19622/p. 1901. sz.

Hirdetmény.

A szegedi kir. törvényszék részéről közhirré tétetik, hogy a duna-tisza-köröskőzi alföldi állami közuton Szentes és Csongrád közt létesitendő Tiszahid és a hozzátartozó feljárók és utrészek czéljára kisajátitott földterületek következő tulajdonosaival:

I. A szentesi határban:

1. A csongrád-sövényházi ármentesitő és belvizszabályozó társulat 14061 hrsz. 14067 hrsz. 14074 hrsz. 14075 hrsz. 14076 hrsz. 14077 hrsz.
2. Földmüvelésügyi m. kir. Miniszterium 24484/1. 2. kat. helyszin sz.
3. Cseprégi Antal és neje 14015 hrsz.
4. Tanczig József és neje 14016 „
5. Kanász Nagy Istvánné sz. Erdei Julia 14017 „
6. Kanász Nagy Istvánné 14018 „
7. Gáncsos Erzsébet és Julia 14019 „
8. Paszternák Márton 14020 „
9. Mássai János 14021 „
10. Sós László postatiszt 14022 „
11. Sós László postatiszt 14023 „
12. Sipos András 14024 „
13. Sárköri Sándor 14025 „
14. Balog János 14026 „
15. K. Nagy István örökösei 14027 „
16. Nyiri Nagy Ferencz örökösei 14028 „
17. Mecs Balog Sándor 14029 „
18. Négyesi Ferencz és neje 14000/b „
19. Baksai Péter 14001/b „
20. Kanász Nagy Sándor (neje Borsos Zsuzsánna) 14002 „
21. Gágyer János 14003 „
22. Kk. Dancsó János, András, Francziska, Antal, Lajos, József, Mária 14004 „
23. Kanász Sándor 14005 „
24. Sándor János, kk. Sándor Mária, János, Eszter, Lajos, Imre 14006 „
25. Sárközi Sándor és neje Vasvári Mária 14007 „
26. Sárközi Sándor és neje 14008 „
27. Kanász Nagy Sándor 14009 „
28. Liba Horvát Jánosné 14010 „
29. Liba Horvát Jánosné 14011 „
30. Szentes város 24077 kat. helysz. sz.
31. Piti Mihály 13991 „
32. Csató István 13992 „
33. Ragyanczki János 13993 „
34. Labádi Sámuel 13994 „
35. Jakó Sándor 13995 „
36. Szőke István és neje Kalpagos Szabó Judit 13996 „
37. Fodor Mária Varga Sándorné 13997/a „
38. Szépe Imre (neje Rutos Mária 13997/b „
39. Pap Eszter özv. Szépe Lajosné 13998 „
40. Kutti Nagy Ferencz (neje Lázár Teréz) Kutti Nagy Márin özv. Szabó Lajosné, Kutti Nagy Eszter Berták Imréne 13999/b „
41. Id. Cziriák György 13977/a „
42. Szűcs Mihály 13978 „
43. Fekete Nagy János 13979 „
44. Simon Mihály neje Csák Mária 13980 „
45. Pataki József örökösei 13981 „
46. Szentes város 24076 kat. helysz. sz.
47. Kovács Mihály 13970 „
48. Rádi Sándorné 13971 „
49. Szabó János és neje Szabó Mária 13972 „
50. Kálmán Benjamin és Szabó János 13973 „
51. Ugyanazok 13974 „
52. Töröcsik Imre örökösei 13975 „
53. Sipos Gáspárné 13976 „
54. Id. Cziriák György 13977/a „
55. Molnár László és neje Ambrus Anna 13944/b „
56. Dancsik Ignácz 13945 „
57. K. Varga Mihályné 13946 „
58. Pataki Julianna Török Barta Menyhértné, Pataki István, Pataki Mária Török Barta Lászlóné, kk. Pataki Mária, Imre, Pál, László 13947 „
59. Mindszenti Varga Imre 13948 „
60. Dudás Varga Ferencz 12949 „
61. Barta János 13950 „

II. A csongrádi határban.

1. Csongrád nagy község 3173 k. hsz. sz.
2. Csongrád nagy község 3172 „
3. Csongrád nagy közsé 3174/1 „
4. Ifjú Mészáros István örökösei 3174/2 „
5. Lantos Pál és neje Tóth Mária 3174/3 „
6. Pintér István, Imre, László, Mihály és Ferencz 3174/4 „
7. Forgó Anna 3174/5 „
8. Lantos Pál és neje Tóth Mária 3174/6 „
9. Farsang István 3174/7 „
10. Gyergyádesz István 3174/8 „
11. Gulyás János 3174/122 „
12. Gulyás János 3174/123 „
13. Pozsár Pál gátőr 3174/159 „
14. Csányi István 3174/160 „
15. Forgó G. János és neje Kátai Rozália 3174/161 „
16. Benedek Pál 3174/162 „
17. Bozsó János 3174/163 „
18. Özv. Farkas Jánosné 3174/164 „
19. Füri József és neje Samu Ágnes 3174/165 „
20. Füri István és gyermekei 3174/166 „
21. Balog Ének és neje Vidok Mária 3174/182 „
22. Uzbaniczki Imre 3174/183 „
23. Urbaniczki József és neje Lantos Lucza 3184/184 „
24. Mészáros János 3174/187 „
25. Sipos Miklós 3174/188 „
26. Csobán Mihályné Szabó Mária 3174/189 „
27. Horvát Varga János és neje Gyovai Francziska 3174/193 „
28. Morzsik Szabó Rozál 3174/194 „
29. Mészáros Mihály 3174/195 „
30. Özv. Vanyó Antalné 3174/196 „
31. Szögi Farkasné 3174/197 „
32. Id. Töri László 3174/198 „
33. Ujfalusi István és neje Bodor Anna 3174/212 „
34. Bodor Gáspár és neje Nagy Rozália 3174/213 „
35. Bodor György és neje Bujáki Anna 3174/214 „
36. Bodor László 3174/215 „
37. Id. Pitrik Farkas és neje Fényes Verona 3174/226 „
38. Pitrik József és neje Fái Rozál 3174/227 „
39. Özv. Justin Pálné 3174/228 „
40. Magyar József és neje Sinkó Ágnes 3174/229 „
41. Magyar Ferenczné Kukovetz Erzsébet 3174/230 „
42. Német Ferencz és neje Keller Ágnes 3174/231 „
43. Domokos György 3174/232 „
44. Id. Gulyás László 3174/233 „
45. Ifjú Gulyás László 3174/234 „
46. Vincze Lajos és neje Dorszki Anna 3174/235 „
47. Kádár János és neje Drahota Ágnes 3174/238 „
48. Kádár Imre és neje Vikor Erzsébet 3174/239 „
49. Kádár Mihály és neje Lantos Mária 3174/240 „
50. Kádár Anna 3174/241 „
51. Kádár Teréz 3174/242 „
52. Kádár Mária férj. Felföldi 3174/243 „
53. Nagy József és neje Gyovai Rozál 3174/244 „
54. Máté Marton 3174/245 „
55. Siha Elek 3174/246 „
56. Id. Forgó Cs. József 3174/252 „
57. Ifj. Forgó Cs. József 3174/253 „
58. Kókai Miksa és neje Greskovics Viktória 3174/254 „
59. Gr. Károlyi Sándor és László 15186/1 „
60. Gr. Károlyi Sándor és László 15186/4 „
61. Csongrád nagy község 3175/2 „
62. Mucsi Farkasné Kádár Zsófia 3175/3 „
63. Kuklics András és neje Péntek Viktória 3175/4 „
64. Kuklics Jánosné Szalinka Franczis 3175/5 „
65. Csongrád nagy község 3175/6 „
66. Mészáros Rókus és neje Kacsinta Mária 3175/7 „
67. Lantos Pál és neje Tóth Mária 6072, 3024/a. 3025/a tjkvi sz.
68. Kordik Rókus 3027—29/a, 3033—37/a tjkvi sz. alatti ingatlanok tulajdonosaival a kártalanitási árra nézve egyezség nem sikerülvén, az 1881. 41. t.-cz. IV. fejezetében szabályozott eljárásnak van helye, s az e végből szükséges tárgyalásra határnapol a szentesi határban fekvő ingatlanokra vonatkozólag ***1902. évi február hó 3-ik napjának d. e. 8 órája*** Szentes város házához, a csongrádi határban fekvő ingatlanokra vonatkozólag pedig ***1902. évi február hó 5-ik napjának d. é. 8 órája*** Csongrád nagy község közházához kitüzetik, a távollevők vagy ismeretlen tartozkodásuak részére ügygondnokul dr. Huszár János szegedi ügyvéd kineveztetik s a kitüzött határnapra az érdekeltek a kiskoruak érdekei képviseletében pedig Csongrádmegye, illetőleg Szentes város árvaszéke azzal a figyelmeztetéssel idéztetnek meg, hogy elmaradásuk a kártalanitás felett hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, s hogy az egyéni értesités elmarkdása, vagy a tárgyalásról való elmaraeás miatt igazolásnak helye nincs.

Szegeden, 1901. évi november hó 26-án.

Zachariás jegyző. **Hamza Géza** elnök.

Czimbalom

hegedű, fuvola, vagy bármily nemű hangszer tanitását — kotta szerint, vagy annélkül — elvállalom.

A tandij havonkint 10 korona, az órák száma hetenkint három.

Czimbalmot is hangolok 2 koronáért.

Lakás II. ker. Zöldkert-utcza 1. szám.

Tisztelettel

SERESS ANTAL
a helybeli gyermekzenekar karnagya.

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor- és csemegefajokban fajtisztán, teljes jótállással.

Élőkerités.

Gleditschia csemeték és magvak.
Uradalmaknak, községeknek három évi törlesztésre is adatik.

Oriás tövisű, igen gyorsan fejlődő növényanövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerités nevelhető pár év alatt, rendkivül csekély kiadással, melyen semmiféle ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. **Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasitás mellékeltetik.** Ezer csemete elég 200 meterre. — Ára 6 frt.

Diócsemeték. Oriási jövedelmet biztositó voltánál fogva, ennek tenyesztése számos gazdaságban az utóbbi időben rendkivül elterjedt.

Szines fenynyomatu **főárjegyzék ingyen és bérmentve** küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. **Az árjegyzésen** kivül meg ezv olyan könyvet kap ezzel, ki azt elmeséli ingyen és bérmentve küldetni kéri, mely nincsen az a ház, vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordithatnák, városon, falun, puszta, gazdag vagy szegény egyaránt. Igy még azoknak is igen érdekében áll, **kik rendelni semmit nem akarnak**, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot tesznek. Cim:
»Érmelléki első szőlőoltvány-telep« Nagy Kágya, u. p. Szentelybid

---

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak

Egger mellpasztillái,

az étvágyát nem rontják és kitünő izüek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoboz 50 filler.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR"
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váczi-körut 17.

Éljen

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyitott.

Kapható Csongrádon:
Nigrinyi Zoltán, Ungvári József és Vladár Sándor gyógyszertárakban.

Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában Csongrádon 1902.